

N°. 21.

Sestdeenâ, 20. Mai (1. Juni)

1872.

Maksa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 far.

M a h d i t a j s.

Cekschemmes sinas. No Rihgas: pahr latwisku juhrneeku fsholu, — Wif. gubernators pahrbrauzis, — Waraidoschu S., — aultas negaifa pohsti. No Pehsterburgas: Keisera apdahwinaschana Kohtschilteem. No Kreewu semmes: pahr lauku idewibu.

Urschemmes sinas. No Wahzemmes: Italias krohna-mantineels Pruhfija, — pahr srihdi ar pahwestneeleem. No Berlines: Alabama srihdis beigis. No Koburgas: pahr kruffas negaifu. No Praggas: pahr pluhdeem. No Ghskreikijas: turrenes pawalstneeki pateel meerigati. No Spanijas: Karliski uswarreti.

Jaunakahs sinas.

Ka dsimibubschona pee Latweeschem un Eggauernem us gallu gabjuse. Behrnus audsinoht grubti. Teem zeenijameem Kursemmes un Widsemmes mahzitajeem un fsholmeistareem, kas fsholneel:em bibeles stahsus mahja pehz „Sinai un Golgata.“

Felikkuma. Saudebts gohds. Wehl kahds stahsus no Napoleona I. laiteem. Wehra nehmisg Sobhugalli!

Cekschemmes sinas.

No Rihgas. Us C. Woldemar kunga pastubbinaschanu — kas pats pagahjuscha neddelâ tē Rihgâ bija — Rihgas Latweeschu beedriba apnehmusehs sawâ beedribas-nammâ pa seemas mehnescheem eetaifihst latwisku juhras-brauzeju fsholu, — kahdas jau daschâ weetâ Baltijâ eetaifitas — ja augsta waldischana, kâ drohschi zerrejams, us to sawu palihdsibu sneegs. Woldemar kungs apfsholijees pee cetaifischanas ar sawu padohmu mihligi palihdsieht. Pahr to wiffu zerrejam us preelshu plaschakas sinas doht.

— Widsemmes gubernators baron Wrangel 14tâ Mai deenâ atkal pahrbrauza mahjâ.

— Waraidoschu Sandara kungs, kâ dsirdam no „Balt. wehstnescha“ redakzijas darbeem kâ lihdsstrahdneeks atlahpees.

Wehl no Rihgas. Jau no winnas peektdeenas tē Rihgâ sem Tehrpatas profesora Kottlarewski wadischanas Baltijas gimnasiju Kreewu wallodas fsholotaji noturr' konferenzi, kur tee gribhoht sagahdaht

jaunu labbaku programmu, pehz kahda schinnis gimnasijas Kreewu walloda buhtu mahzama.

No Rihgas. Lassitaji gaida, lai winneem neffam sinas pahr tahm nelaimehm, kas 10. Mai deenâ muhsu tehwiu peemelleja. Sinnams, ka bes wiffas peepreffischanas to barrisim, jo tas wiffu awischneeku peenahkums. Bet to jau eepreelsh fahkam, ka ta nelaimē un fshahde, kas zaur auhu un kruffu tai deenâ notikluse, wehl lihds schim naw pilnigi pahredsama, — pa-ees wehl daschas deenas, kamehr to wiffu fshaidri issinnahs un kamehr pilnigas sinas mums fanahks. Taggad til to pawirschus ween warram peeminneht, un tē wiffspirmaf dohsim to sinau, kas mums peefshbita no Sigguldes un kas stann tâ:

Tai 10. Mai f. g. effam leelu baitu un breefmu pilnu brihdi pahrdshwojusehi, kas neween daubs mahjas par druppu kaudsi pahrwehrtija, bet arri dascha zilweta dsihwibu few lihds aishrahwa. Pehz pufshdeenas pulkst. 5 fazehlahs, — no deenas-widdus pufses — breefmigs weesuta burkuls, lihds ar negantu pehrkona ruhkschanu un rihbeschanu. Birms warrejam to nojehgt, tas sawu pohsta darbu pastrahdaja; jo kur preelsh 5 minutehm brangas mahjas un ehrbehgi bij stahwejuschi, tur taggad druppu kaudses un falaustus kohkus warram redseht. Winsch irr wiffu, kur ween gahjis, aprijis! Tur gulleja sirgi, lohpi, aitas, zuhtas un t. pr. nosistas; tur daschs ganna-sehns bes rohlas woi kahjas bij palizis un wehl zitti pee-auguschu pawiffam nosisti. Leelaku pohstu un baiies newarr pasaulē zilwels peedshwoht, kahdas mums bij japahrdshwo, zaur to taggad nu

daudseem buhs nabbadsibâ un truhlumâ jasmohlt, ja tuwaku miblestiba drihsunâ nesteigsees, faweem tiz-zibas un tautas brabteem palihgâ. Mufsu jauna fkaista walsts-fkoha irr arri breefmigi draggata, bet tahs turtlaht peederrigas ehlas istaisitas un daschi fokli nesinnamâ tabtumâ aisuesti!

G. Bilinsky, fkobletajs.

Tad wehl Wahzu awises lassam zittas sinnaas tâ: No Behsim sinno, ka wehtra ar kruffu tur tâpat traktojuschi, lâ schè pee mums Ribgâ, bet ka turpat us semmehm auka warrenakus darbus pastrahdajuse. Wehl newarroht skaitiht tahs semneeku mahjas un zittas ehlas, las ispohtitas. Kalna muischâ daschas fainneeziabas ehlas un semneeku mahjas tillâ fagahstas un tas smulkais meschinsch starp Kalna m. un Medera muischu pa leelakai daktai pawiffam irr pasuddis, — fokli tâ guft iskaisiti, ka ne tahjahm newarr lehti zauri tift. Smukka Bluffas muischa irr pahrwehrtita par druppu laudsi; wiffas ehlas fagahstas. 10 gaddus wezza meitene guft nosista fagahstâ un no ihstahs weetas nogrubstâ flehtê. — Behsu pufsmuischa Seltakals, arr fapohstita un tahs juments leelu gabbalu tabtal aisuesti; netahk no tejenes us leelzetta 3 meitas strahdaja, fo weefulis gaisâ usrahwa, no kurrakm diwas bes dschwibas un trescha smaggi fadraggata semmê nokritta. Tabtal auka pohstija 2 krogus, weenu muhra tiltu un 5 semneeku mahjas. Stahsta arr, ka Kubbenes basniza ar wiffu tohri effohk fagahsta un t. pr. Wehl zitta sinna stahsta, ka Bluffas muischâ weena meitene dseefmugrahmatâ lassidama effohk nosista un ka wiffur dahrsi un tihrumi zaur to auku un kruffu pohstiti. Wehl stahsta, ka pee Behsim 4 semneeku mahjas tâ fapohstitas, ka ne weens bakkis us ohtra ne-effohk palizzis; turpat weena seewa nosista un no gannumeitas tillai weena rohla woi tahja atrasta, paschu lihki wehl mellejohk. — Tad atkal sinno Ribgas awises no Leepas muischas, ka us Preekul-muischas rohbeschahm 300 puhru-weetas leels preefchu meschs pagallam nopohstihk, ka neweens fokhs us sawa zelma nepalizzis. Is leijas nahkdams, weefulis weenu semneeku mahju pawiffam isputtinaja, tâ, ka pee zittahm ehlahm til seenas wehl palikka stahwoht; zittus juments aisuesti un wiffus fokhus nolausa, tad behrsu meschinu no 1 lihds 2 puhru-weetahm leelu nopohstija un weenu meschafarga mahju isputtinaja. Pufsmuischâ usraugu, las darbineekeem pawehlejis sirgus isjuhgt, auka pazehla un 20 fokhus tabtal eefweeda gahwi, 2 sirgus uszehla un nosweeda tâ, ka weenam tahja falubsa. Paschâ muischâ dauds fokli lausti, junti isplohtiti un kruffa kitta 3 lihds 4 zollus leela. No Paltemal muischas sinno, ka auka rahdotees gahjuse tahdas 40 werstes garrumu un 1 wersti plattumu. Tur bes jumteem un ehlahm las pohstitas, tahdas 100 puhru-weetas leels meschs pawiffam nolausihts, kur leeli fokli ar faknehm isranti un kruffas graudi bijuschi duhres leelumâ.

Arri Rammas un Kempu muischas effohk lihds pamattam ispohtitas, tâpat arri ta wezza basniza pee Kempu muischas lihds pamattam noahrdita. Zittâs muischâs dauds lohpi un zilweki nogallinati. Weens gannu-puifis gabbalôs farauhtihk, weens lohpu-gannekkis pasuddis, daschi sirgi laukâ ar wiffahm eze-fchahm isranti un prett fokteem fadausiti. Kahda neddeka pa-eeschoht, kamehr zekku istaisischoht zaur fagahsteem fokteem. Kaiminu muischâs tahdas 20 semneeku mahjas pawiffam pasuddufchas, ka ne pamatta naw palikkuse. Rammas un Kempu muischahm skahde buhschoht lihds 100,000 rubku leela. Til tabk lihds schim tahs sinnaas nahfuschas — dsirdehim us preefchu tabtal.

Arri Kurfemme naw fweika palikkuse no schabs nelaimes. No Tukkuma sinno, ka tai paschâ deenâ un laikâ arri tas aukas un kruffas debbesis usnahzis, kur pohstu pastrahdajis pee Schlofenberg muischas. Auka gahjuse sawa zekâ wiffu nopohstidama, ehlas gahsdama un meschus lausdama. Weenu deenestmeita zekâ weefulis fagahbis un uhdens-gahwi eefweedis, tad wehl reis pazehlis un atkal nosweedis un 120 puhru-weetas leelu bakku meschu pagallam nopohstihk, — tâ ka ap Schlofenbek muischu wiff isstattotees lâ muhschigs pohsts. Zilweku dschwibas gau nekahdas ne-effohk pohstâ gahjuschas. Wehl no Ribzes sinno, zil jauti tur zaur to filto pawaf-faru wiffas druwas stahwejuschas, bet nu tai paschâ 10tâ Mai pulkst. 5 usnahkuse wehtra ar to leelo kruffu un kahdeem 80 fainneekeem un 100 waktineekeem wiffas druwas nopohstijuse, tâ, ka tahs taggad waijagohk usart un ar waffaraju apseht. Leels pulks jaunu sohslenu nosists un t. pr.

Schahdas breefmas mufsu tehwiâ lihds schim gan bijuschas fweefchas, bet zittâs, siltakâs semmês tahs jau dauds reis peedschwotas, tâ lâ Mahjas weefis jau daschu reis sinnojis. Bet lai nepeeteek ar to ween, ka tahdas sinnaas dsirdam, — lai tee, las fweikâ palikkuschi, Deewam par pateizibu teem peemelleteem kautineem steidsahs palihgâ tahs behdas pazeest un tohs nopohsta glahbt, jo mehs wiffi stahwam Deewa rohla un nesinnam wis, zil drihs katram atkal sawu tuwaku palihdsiba buhs waijadfiga. Dohdeet, tad jums taps dohts.

No Wehterburgas. Augstais Kungs un Keisers zaur raksteem no 5ta Mai tam bankeeram Kahl Maier Rohtschild Frankfurte, fw. Annas ordeni no 1mas klaffes un bankeerim Alfons Rohtschild Barisê, fw. Stanislawa ordeni no 1mas klaffes dahwinajis par sawas Keiseriskas labpatilfchanas sismi.

No Kreewu-semmes pahr scha gadda druwu un plawu audsibu sinno tâ: Tublas gubernijâ, Wenewas aprinki seemas-fchja irr, lâ warr meerâ buht, tillai leijas weetas, kur ilgi fneegs wirfû gullejis, weetahm ispuife. Waffaraju fehj un eet labbi us preefchu. Bjelewas aprinki seemas-fchja, kad fneegs nogahja, gan isflattijahs wahja, bet kad laiks at-

mettats filts, tad atkal atspirga. No waffarajas til ausas irr fehtas. Plawas stahw labbi. Raschiras aprinki seemas-fehja, ihpaschi rudsi, isgabjuschâ rudbeni zaur leetu weetahm maitajuschees. Taggad fausuma deht waffarajas fehshana ne-isdewiga. — Aleksin aprinki seemas-fehja labbi usnaktuse; waffarajas fehshanaï laiks isdewigs. Zaur zaurim rehkinohht, zaur to, ka pehrna ptauschana bij slihta, labibas ne-effoht til dauds, kâ wajaga. — Kersones gubernijâ leels fausums, kas israhdoht, ka mas seena dabbuschoht plaut. Bet Odeffas aprinki wehl effoht wezza scena til dauds, kas wissu truhkumu warroht aislegt. Augtu kohkus tahpi maitajuschi. Tiras-poles un Krementschugas aprinkôs kohli stahwoht bes lappahm tã kã seemã. No deenwidd' Kreewijas un Bessarabijas nahloht labbas sinnas, tadeht, ka tur baggats lectus lijis.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Awises jau kahdu laifu runnaja pahr to, ka Italijas krohna-prinzis Humberts ar sawu augsto gaspaschu nahlschoht us Pruh-siju, Wahzu keiseru Wilhelmu apmekleht. Potsdamã wiss leelisti us winna fanemshanu tilka fataisihits. Kã taggad jaunakahs Berlines sinnas no 16ta un 17ta Mai sinno, augstee weesi Potsdamã jau atnahkuschî un tiffuschî no printicha krohna-mantineeka, kã arri no pascha keisera fanemti. Pagabjuschâs deenâs Hamburgã noturreta leela skohlotaju fapulze, fur kahdi 5000 skohlotaji bijuschî kohpã neween no wiffas Wahzsemmes, bet arri no Kreewijas, Chstreibijas, Serbijas, Belgijas un t. pr. — Mahzibu jeb skohlu ministeris Falk, kas taggad wiffas skohlotaju seminares pahrluhko, effoht nodohmajis pehzat Berlinẽ noturreht skohlotaju fapulzi, farunnatees pahr daschadahm skohlu wajadsibahm.

— Pahr pahwestu un to leelo sribdi ar pahwestneekem kahds tungs tai leelã runnas-deenã stahstijis tã: Kad Septempera mehnesi 1870 basnizas walste peekrittuse pee Italijas kehina walsts, tad gan daschs labbais dohmajis, ka ta effoht ta strahpe pahwestam par tahm lahdeschanahm un nemaldibas bauskeem, ko winsch islaidis, — nu effoht reij ar winna darboshchanahm gallã. Jau kahdã laikã grahmatã bijis lassams, ka preesteriba taggad, kad Italija winnai no laizigahm mantahm wairs neko newarr laupiht, palikschoht pasaulei jo skahdiga. Zaur to, ka basnizas waldineekem laiziga waldishana atnemta, tee dohshotees us atreebshanohs un prohti, garrigas buhshanas ta laizigahm waldibahm pretti zelschotees. Nittigi effoht notizzis, kã wezzais Tjehrs fazzijis: Tilkai ta basnizas-walste pahwestu saturra grohshôs; muhks, kam netahdi peenahkumi naw prett waldishanu, irr warrens eesch ferwis. Tai laikã, kad pahwesti wehl bijuschî laizigi waldineeki, tee arri laizigus liffumus aisstahwejuschi, pat prett basnizas liffumeem grehkodami. Kad pahwests Klemens XIV. 21mã Juni 1773 Jesuitu ordeni nozehlis, tad winsch

aisrahbijis us to, ka tee dsennoht dumpigu politiku paschâs lattoliskâs walstes. Ko toreis nemaldigs pahwests teem aisleedsis, to taggad schinnis deenâs teem pawehloht, jo winnam taggad naw ko bihtees, ka winna pawalstneeki prett winnu dumpi zeltu, kã warreja notift, kad tam wehl bija laiziga waldishana. Taggad winsch bes kahdahm raisehm warroht to pohsta karru garrigi west prett laizigahm waldishanahm. Tãpat arri effoht ar biskapeem, kam agrak tal arri bijuse kahda laiziga warra. Paschã tai laikã, kad pahwests laizigu walsti Italiã pamettis, tas garrigã buhshana faw walsti fataisijis wiffã kristigã pasaulẽ un ka lai scho newarretu saweht, pahr to jau Jesuiti fenn laikôs effoht gabdajuschî. — Tãpat arri neko nelibhschoht, kad Jesuitus aisdsennoht. Tee ar zittu wahrdu atkal nahlschoht un ne-effoht nekahda redsama sihme, pee ka tohs atkal warretu twert. Tomehr tadeht neweens newehleschotees, lai pahwests laizigu walsti atkal dabbu atpalkat. Wajagohht til spehzigi ar waldishanas liffumeem tahdai patwarrai zeltees pretti, tad wiss isdohshotees labbi ic.

No Berlines pa telegrafu sinno, ka tas Alabama sribdis, kas Englandscheem bij ar Seemef-Amerikancescheem, taggad effoht pagallam pabeigts.

No Koburgas, Sakschu semmẽ, Wahzijã, raksta, ka arri tur deenu agrak, tas irr 9tã Mai, bijis negais ar leelo kruffu tahds, kã pee mums Nihgã. Tur arri tas leelu skahdi darrijis pee jumteem, lohgeem, dahrseem, tihumeem un kohkeem un wezzi kaudis falkoht, ka sawã laikã netad tur tahdu negaisu ne-effoht peedshwojuschi. Tahda weesuka auka gan tur naw bijuse, kã zittãs weetãs muhsu Baltijã.

No Praggas, Behmijã, sinno, ka tur nesenn warrens lectus gabsees, zaur ko iszehluschees tahdi leeli pluhdi, kas drumas isposhtijuschî un dauds zee-mus aispluhdinajuschî prohjam. Arr daschi zilweki effoht zaur to pohstã gabjuschî. Zaur teem pluhdeem arri Saksijã brehz, ka pee winneem Elbes uppe warren ispluhduse un uhdens warren augoht. Arri Nefares uppe tahdu paschu lehrumu taissjuse.

No Chstreibijas raksta, ka waldishanaï taggad isdohtees, tahs daschadas kauschu tautas un masahs walstes, kas sem winnas zeptera stahw, pamasitiri apmeerinaht un ar waldishanas liffumeem faderrinaht. Wehl gan itt wiffur ne-effoht tas panahkts, bet ar laifu wiss palikschoht labbaki, nekã eesahkumã un paschã sribdes karstumã to warreja zerreht. Gruht gan nahkotees tahdas sribdigas tautas pee meera dabhuht, fur zitta zittu tã kã apstausch, kad dohma, ka tai un tai tautai waldishana leelakas wakkas dohdoht, nekã winnai.

No Spanijas. Spanijã, kã jau fazzijis, Karliski neko ne-eespehj, jo pehz taggadejahm sinnahm generalis Serrano tohs spehzigi fahahwis. Karliski taggad blandotees no weenas weetãs us ohtru, pahwehrumu mekedami un dohdotees arri us juhtras pufsi, laikam grihbbedami ar fugeem kã ispruht; bet

tur karra-luggi noliffufchees teem preefchâ, lai newarroht nekur prohjam tikt. Nawarras apriaki dumpineeki weenadi padohdotees waldischanai. No Franzijas robbeschahm pahf scheem putneem sinno, ka daschi pulki tur meldejuschees, bet jau us robbeschahm no Spaneeschu waldischanas apscheloti un pa dselsuzekku us mahjahm aisraiditi. Kahdi 19 offizeeri Franzija eebehgufchi, effoht bes wiffas zerribas, ka Karlofu wehl warretu par kehniinu eezelt. Ta tur wehl daschi zitti generati effoht eespruffufchi, kas Spanija wairs nedrihft palitt. Tad nu — ka jaunalahs sinnas stahsta — Karlistu dumpofchanahs pawiffam effoht isbeigta un kehniensch warretu gluschi meerigs buht, bet — wehl irr weena leela parteja, kas tai gluschi prettineeze. Schi parteja irr republikaneeschi, kas ar Karliteem nekahdu kohpibu neturrejuschi, bet paschi pee fawa prahsta un mehrka pastahw. Schee attal islaidufchi sinno us wiffaem Spaneescheem, kurrâ tee fakka: wehl Spanija ne-effoht nekahdâ gallâ ar to dumpofchanohs, ko eesahfufchi prett kehnienei Sjabelli, wehl wiffas leetas stahwoht tapat ka preefsch kehniina Umadeus waldischanas eesahfuma, wiff effoht til pagaidam ween, nekaf zeeti nodibbinahs; tadeht scheem waijagohht meerigâ prahstâ laiku noluhloht, tad wiffaem weenprahstigi kahjâs zeltees, to dumpi pilnigi pabeigt un republikas waldischanu eetaifht. Tad nu waldischanai atleef wehl deesgan darba.

Jaunalahs sinnas.

No Berlines, 18. (30.) Mai. Reines uppe pahfpluhduse un pluhdi dambjus zauri rahwufchi.

— Kahda sinna daudfina, ka pahwests effoht faslimmis.

— Turku sultans effoht nodohmajis, krohna-mantofchanas deht pawalstneekem litt halseht.

— No Rujortas sinno us Londoni, ka 4 dampfluggi un 40 sehgetu luggi, kas pee Labradoras krassteem us weiju bijufchi, ar wiffaem kaudim pohstâ gahjuschi. Us latra lugga rehina 90 wihrus.

— Wezzajam flimmajam Napoleonam dalteri dewufchi padohmu, Toljes wesselibas-awotu bruhleht, kas irr Bairija, ko wiasch arri darritu, ja Bairijas waldischana wianam palautu.

Ka dsimtbuhshana pee Latweescheem un Jagganeem us gallu gahjuse.

(Rublo 17â Ri.)

Pehz ihpaschas kommissiones ismekleschanas no teem 6332 arkleem semmes, kas Widjemmei irr, peederreja muischneekem tillai 1021²/₃ arkli; zitta peederreja krohnm. To krohna muischu semmi kehniensch isren-teja zitteem nabbagakeem muischneekem, kam pascheem semmes nebija. Te warreja redseht, ka tahs paschas eerites, ko krohna muischas eezehla, arri muischneekem bij japeenemm. Kehniensch landrahtus nozehla un nosazzija, ka til us kehniina pawehli buhs landtagu turreht, tur til teem muischneekem brihw faet, kam pascheem muischas un semme un ka neweenam naw brihw us landagu fuhdsibas nest preefschâ, bet ka illatris, kas juht, ka tam kahda netaisniba notiffuse, lai pahf to scheplojahs pee generat-gubernatora. Landrahtu un

muischneeku teesu darrischanas usdewa kehniina teefas kungeem.

Kad tas bij isdarrihts, tad kehniensch fahka darbotees ar to, arri semneekem sagahdabt tahdu fwabhadibu, ka tee zilweziba buhtu zitteem pawalstneekem lihdsigi. Wiasch eefahka ar to, ka wiasch teem krohna muischu rentineekem 20tâ November 1694 aisleedsa semneekus ar rihtstehm strahpeht. Wiasch wehl teem rentineekem aisleedsa, no semneekem wairaf pagehrehht, nekâ wakku-grahmatâ eerastihhts, — jo zittadi teem tas wiff dubbulti buhschoht ja-atlihdsina; jeb lai tee fargotees pagehrehht klausibu kas naw preefschrahtita, jo tad teem jamalfajohht par weenu sirga deenu 2 dahlderu un par weenu kahju deenu 1 dahlderu.

Dhtrâ gaddâ pehz tam kehniensch muischneekus, kam muischas, fahauza kohpâ us landagu un general-gubernators Hasifer te turreja runnu pahf mahjas kauschu pahf waldischanu, tur fazzija, ka lai zeenijama ritterschafte tapat, ka us krohna muischahm jau pawehlehts, kristigâ prahstâ to kauschu pahf mahzischanu atweeglinatu un lai fawus kaudis atfwabbinatu no wiffahm pahf rigahm nekristigahm un nepanefamahm nastahm un wiffahm tahdahm pahf darrihschanahm, zaur ko nabbagi semneeki fawu wesselibu, dsihwibu, usturru, fawu lohzecku fwabhadibu un daschureis fawu dsihwibu warr pasaudeht, bet lai gohdigi un prahstigi ar teem dsihwojohht, ka augsta kehnienschka majestete nospreeduse pehz tahs teefas un peeklahjuma teem, kam Deews pehz fawas eetaifschanas augstaku gohdu wehlejis un t. pr.

No landaga lungi us to atbildejufchi, kas naw wis sinnam; bet lai nu schi atbilde buhtu schahda woi tahda bijuse, tomehr nu bij nosazzihhts, ka arri dsimtu muischu semneekem bij brihw melleht teefas palihgu, kad teem pawairaf nodohshanas woi strahpes uslikka.

Tai 1696tâ gaddâ Sweedru waldischana wiffus tohs Widsemmes krohna semneekem par labbu islaistus likkumus falikka kohpâ weenâ likkumu grahmatâ un tohs nosauza par semmes fainneezibas likkumeem. Dhtrâ gaddâ fapulzetam landagam tillka sinnam darrihts, ka kehniensch tahs kungeem un semneekem peederramas rektes effoht islihdsinajis un falizzis tai semmes-fainneezibas likkumu grahmatâ. Bet semneeki laikam scho nosazzischanu nebuhs wis nogaidijufchi, jo tai paschâ gaddâ landags kehniinu luhf, ka

lai tadeht, ka tee semneeki effoht negohdigi prettineeki, kas dauds reis tihri weltas un isdohmatas fuhdsibas neffoht preefschâ, ar ko fawus fungus pee augstas waldischanas gribboht melnus padarriht un israhdiht, ka tee netaisni, — lai tadeht par neleetigahm weltahm fuhdsibahm teem kahdas strahpes nospreestu.

Tai paschâ gaddâ kehniensch Kahrlis tas weenpadesmitais nomirra, kurra jaunais mantineeks itt drihf

kritta leelâ karrâ ar leelo Keiseru Behteri un kas beidsahs ar to, ka wiffa Widsemme, Jggauu=semme un Ingru=semme peekritta Kreewu walstei, fur tai jau pehz fawas weetas un dabbas liffumeem waijadseja peederreht un kurras wirswaldischanu ta pehz Nestora stahsteem jau Ruhrika laikôs bij atsinneuse.

Bet eekam mehs pahrmeklejam, kâ sem schahs waldischanas gahjis un ka tē schahm semmehm gaisma aufuse un fwehtiba plauluse, atskattifimees drusku atpakkat un itt ihfi peeminnesim to, fo jau plaschal effam pahrrunnajuschu.

Nemahzitus, bet brihwus un spehzigus Meinhardus tē atraddis scho semmju eedsihwotajus. Alberts zaur tahm isdahwinaschanahm, fo darrijis bes kahda liffuma un rektes, tohs eegruhda wisdsittakâ wehdsibâ un atstahja wiffadeem warrmahkeem par kahju pamehflu, fo tee warreja plehst un speest kâ gribbeja. Behz puszettort simt gaddeem schi preesteriska un leelkundstiga waldischanas ehka fagahsahs. Wiini padewahs fweeschai waldischanai, bes ka paschu eedsihwotaju teefas un rektes tiftu labbotas. Schee tâpat kâ kohli meschâ, kâ tihruma augli, ar zittu wiinnu fungu mantu kohpâ, nahza sem fweeschu kehniu waldischanas.

Leischu magnati sewis par muhsu raddineekeem turredami, Wahzeeschus usflattija par tahdeem kolonisteeem, kas ar warru tē eespeeduschees, pagehreja, lai wiinnu waldischana tohs aisdihhtu; scheem nu gan prahts nebij muhsjeus few lihdsigus darriht, lai mehs warretu dsihwoht us fawahm paschahm kahjahm, bet til — lai mehs paliftu winneem par peederrigu mantu — tâpat kâ lihds tam laitam Wahzeescheem. Stefans Latori gan tâ nedohmaja, kâ schee, bet pateefi gribbeja muhsjeus atswabbinahht ar warru; bet paschâ tai isdarramâ brihdi tas nomirra un atkal pehz 30 gaddeem Widsemme peekritta zittai walstei, kurras tauta bij wiinnai tilpat fweescha, kâ wiinnas leelungeem.

Bet schai walstei irr brihwi semneeki ween, kas kehniham dauds palihdsjeuschu pee ta, muischneeku warru masinahht; schee nu tihko Widsemmei un Jggauu=semmei tahdu paschu fwabbadibu peeschkirt. Wiini gahda scheem dsimtkaudihm patwehrumu zaur liffumeem, tee gahda scheem mahzibu, nosalka un pamasina wiinnu nastas un dohschanas un dohd winneem teefas, fur tee warr fawu taifnibu mekleht.

Atkal iszektahs zihnischanahs starp kaiminu walstehm un stipraka uswarr tâ, ka schejenes dsimtkaudis ar wiffaem faweem lungeem paleel par pawalstneekeem zittai treschaj walstei, kurras tauta gan arrstahw raddibâ ar muhsjeem, bet kurras plaschas rohbeschas apnemem dauds un daschadas tautas, kam daschadi eeraddumi un daschadas buhschanas un fur waldischanai gruhtha leeta, pehz katras tautas waijadsibahm klauwinahht. Tē nu gan warreja dohmahht, ka wiffa zerriba us fwabbadibu isnihfufe; bet schi augsta un wareena waldischana darrija zittabi, jo pehz

simts gaddeem schee dsimtkaudis paliffa par brihweem walsts birgereem. Schi waldischana ar lehnibu un augstu gudribu pamasitim to leetu iswebda gallâ un Alefanders tas Leelais schim darbam usliffa to krohni.

(Us preeschu wehl.)

Behrus audsinahht grubti.

(Skatt. Nr. 19. Brigumz.)

Schi leela waina daudsfahrt noteek, tadeht augli nerahdahs, fur teem gan waijadseja buht, un deewischkas dahwanas, kas behrnam lihdsi dohtas, paleel ne-isauguschas jeb eet pa wiffam pohstâ. No dascha zilwela tadeht ween ne kas naw tizzis, ka ne weena zilwela nebij, kas buhtu atsinnis, fo eelsch tahda behrna warr atrast un kas no wiinna warr isnahht. Schi atsihschana nu peekriht audsinatajeem un skohlotajeem, schinni skunstē winneem jadarbojahs.

Bet tahdu atsihschana warr katris behrns no faweem audsinatajeem pagehrehht. Jau dasch labs wehlokôs gaddes fuhdsjees, ka behrnu-deenâs neeffohht riktigâs rohkâs bijis. Tē nebuhs peemirht, ka behrns brihwa raddiba, kas audsinatajam warr pretti buht un kawekkus wiinna darbam darriht; un schohs kawekkus atkal til tas pahrspehs, kas behrnu un wiinna garru zaur zaurim pasihst. Gluschu schinni leetâ audsinataji flitti darra, kad ar gwaldu meesigi un garrigi behrnam wirsâ eet un to sitt, bet negribb wiinna eelschekigas buhschanas fapraft, waddiht un mahzihht.

Audsinaschana jau tamdeht naw weegla, ka behrns jau no masahm deenahm jubtahs brihws un schahdâ brihwibâ pat schupli jau kas gribb buht.

Tē wehl japeeminn, ka wezzakeem behrni ihpaschu audsinataju (skohlotaju) rohkâ jadohd, jo wiini scho ammatu mahzjuschees. Nu daschureis atgaddahs, ka wezzaki un audsinataji jeb weens no winneem eet fawâ ammatâ nezektu. Us tahdu wihsî teel behrns pa wiffam famaitahhts un tam tilklab prahtâ kâ arri firdi zektahs leela fajulschana.

Kad arri mehs netizzetu, ka behrns jau grehzigus peedstimis, tomehr deesgan ahtri nomannitu, ka wezzakeem un skohlotajam ar fweedreem waigâ audsinaschanas ammatâ jastrahda. Sinnams, daschi wezzakee scho ammatu darra fewim wehl grubtaku zaur tam, ka tur, fur behrni ja-audsina, wiini tohs smalki isluttina. Zittu reis buhtu pulku labbal, ka audsinataji ar fawu padohmu ne mas starpâ nemaisitohs un kautu behrnam pascham augt, kâ jau wiinnam leel augt.

Audsinatajam us tam jazenschahs, ka tas behrns, kas wiinna rohkâs nodohhts, teek wiffaem zilwekeem par gohdu un ne par negohdu audsinahhts. Behrns irr zilwezibas lohzeeklis, bet zilweziba dsennahs us pee-augschana garrâ un wezzaki lihds ar skohlotajeem zits ne kas naw, ka zilwezibas eerohstschu, kam Dzeus scho ammatu uswehlejis. Meesigs un garrigs darbs tē jadarra leelâ wairumâ un gohdâ jaturr, bet ta

irr ja leelaka atmakfa, kad warr fazzigt: To es par gohdigu un derrigu zilweku isaudsinaju.

Bet kad nu behrnus audsinabt grubti, tad zits warretu fazzigt, lai wiini aug paschi ka gribb. Deewam schehl, simteem wezzatu ta darra, laut gan ne mas ne-apdohmajusch, wai audsinaschana grubta jeb weegla.

Tomehr arri tee, kas naw augsti mahziti, gan no-prastu, ka behrni ja=audsina, kad noskattitohs un ap-dohmatu, kas no zilwefa warr isnahlt, ja to audsina jeb ne.

Wesseligis un ar garra-dahwanahm puschlohts behrns eet pa wiffam bohja, kad flitdas rohkas teef. Tas pats zilweks, kas warretu Deewa-bihjigi un swehti dsihwoht, paleef par lohpu un swehru; tas pats zilweks, preefsch ka wiffas labbas leetas, wifs jautums, wifs, kas zilweku aplaimo, jau fataisfhts un winnam teef peedahwahs, warr wiffas garrigas un laizigas dahwanas saudeht, kad no behrnu deenahm neteef audsinahs. Warr drohschi fazzigt, ka leelakais pulks nelaimigu zilweku, to muhsu starpâ redsam, wiffuwairaf tadeht nelaimigi, ka flitti, jeb pa wiffam naw audsinati. Sinnams, nelaimigais arri pats wainigs, bet schahs wainas dauds reis atfal buhs no audsinaschanas zehluschahs. Naw ne kahds brihnums, ka kauna-darritaji wainas no sewis us wezzakeem un audsinatajeem weff; tee dauds mas juht, ka winnus audsinoht naw wifs ka waijaga isdarrihts. Pehz ilgeem gadbeem sinnams grubli atrast, ka un lur ta waina pee audsinaschanas notikkuse. Bet tas arri naw waijadfigs. To flittas audsinaschanas tau-nus augtus warr katris redseht, to newarr ar lup-patu nomasgah jeb ar mehli aisrunnah, lai gan behrnu deenas wezzaki to mehdsja darriht.

No mahtes meefahm naw ne weens blehdis nah-zis, bet augohr par blehdi palizzis. Ta irr neween ar kauneem darbeem, bet arri ar flittu firdi, garra fajuschjanu un flitteem eeraddumcem, wiffus tohs flittumus warreja zaur prahtigu audsinaschanu no-wehrst un isnihzinah.

Ta noschehlojama audsinaschanas waina pirmâ kahrtâ peerehkinajama famihlijai un skohlai, kad schahs sawu peenahkumu darbu warreja isdarriht un tomehr naw isdarrijuschas; ohtrâ kahrtâ pee tam wainiga zilweziba, jeb kad gribb, waldischana, kas naw par to gahdajuschas, ka famihlija un skohla eespehtu pehznahkamohs pareisi audsinah.

Wezzaki, kas behrnus laut kahdam swescham atstahj, lai tas ar winneem darbojahs, tee sakrahj sewim leelas firdesahpes zaur tam, ka behrni netikki usaug; tahdi lai paschi sewi arfuhds, ka ihsta laika naw ar saweem behrneem, winnus us labbeem zel-teem wesdami, darbojuschees.

Lapehz lai waldischanai un winnas ministereem usskattidami tohs leelohs zeetumus, tuktuschus, us-skattidami tahs krittuschas seeweetes, tohs nabbagus un trubkumu zeesdamus, lai teem prahtâ nahf, ka

zeetumneeku skaitlis masumâ ees, kad skohlas un labbi audsinati pawalstneeki wairofees. Kad skohlas wairumâ ees un muhsu tauta wairaf un labbat mahzita buhs, tad wifs ees dauds labbat un newai-jadsehs wis til dauds nopubstees, ka nu pat muhsu deenas noteef. Ko tas lihds, kad tohs nifnus augtus zeetumâ mett un prohjam fuhra, wai naw dauds weeglak, to nifnu sehflu, ko eenaidneeks sehjis, zaur labbu audsinaschanu un skohlahm jau dihgla isnih-zinah?

J. M.

Teem zeenijameem Kursenmes un Wid-femmes mahzitajeem un skohlmeistareem, kas skohlneckeem bibeles stahstus mahza pehz „Sinai un Golgata.“

Mannim par leelu nepatiffchanu sawâ draudse esmu wehra nehmis, ka dauds skohlas behrni Sinai grahmatinu no galwas mahzahs. Bibeles stahsti ar sapraschanu fanemmami, ne wis no galwas mah-zami. Tadeht padohmu esmu meklejis, ka skohlas behrnus ar speeschjanu warretu speest, ka lai bibeles stahstus nemahzahs no galwas.

Mannim tahds padohms prahtâ schahwahs, wai tas daschahrt nebuhtu labbi, kad skohlas behrneem itt nekahdu bibeles stahstu grahmatu rohkâ nedohu un kad skohlmeistari bibeles stahstus behrneem til ween stahstitu un atrassitu.

Bet lai gan zaur to galwas mahzifchanahs tiftu isahrdita, tad tomehr scho padohmu newarreju pee-nemt, tadeht ka tad behrneem iszeltahs zitta jo lee-laka flahde, prohti, ka wiini tohs daschabus wahr-dus un notikkumus, to ihsteno bibeles stahstu koh-dolu, deesgan stipri prahtâ nepaturetu, kas taf gau-schi waijadfigs irr.

Pa dakkai skohlas behrneem to eeraddumu, wiffu no galwas mahzitees, zaur to esmu noraddinajis, ka bibbeles stahstus winneem ihfâ wihse esmu atrassijis. Par prohwi: pawaffaras pahrklausifchana 1½ lihds 2 stundu laika wiffus wezzas jeb jaun-as derribas bibeles stahstus atrassu no weena galla lihds ohtram. Gan behrni arween no jauna sahflaitiht. Bet es winneem weenumehr starpâ nahlu un tohs zaur jautaschanahm tahlak' waddu. Ta tad wiini mahzahs eewehroht, ka ar flaitifchanu win-neem pee mannim newarr isdohtees.

Tomehr ar scho padohmu nepeeteef un tadeht pee pirma padohma esmu atpakkat greefees un to esmu peenehmis, bet pa dakkai ween. Prohti ta:

Sinai grahmatina no dauds stahsteem zits ne kas nerohdahs ka lauli ween. Meefa, tas irr: plaschaka isstahstifchana trubkst. Tapat arri daschi stahsti pawiffam trubkst.

Tad nu mannim leelahs, ka ta preefsch skohlas behrneem buhtu weena gauschi labba mahziba, kad skohlmeistars tohs bibeles stahstus plaschat' isstahstitu, furreem lauli ween un nekahda meefa jeb ittin mas meefas un kad skohlmeistars behrneem mahzitu arri

daschus no teem bibeles stabsteem, kurrus Sinai grahmata par welti meklesi.

Behrneem, wai gribbedameem wai negribbedameem fchee stabsti buhtu ja-atstahsta, bes ka winni tohs no galwas buhtu mahzijufchees, tadeht ka fchee stabsti Sinai grahmata nemas nerohdahs.

Un ihsti tabhi stabsti ffohlmeistaram kreetni un peeklahjigi buhtu jamahja, ka lai behrni fchohs stabstus fanemm usmannigi un ar preeku. Tapat arri mahjitajam pee pahrlaufschanas fchee stabsti ihpa-fchi buhs ja-atpraffa.

Tabda wihse behrni pceraddinasees pee ta, atstahstih, ko mahzijufchees un ne wis flaitiht.

Un ta nu irr manna luhgschana augscha minne-teem mahjitajem un ffohlmeistareem, kurree ta bibeles stabstu flaitischana tik pat reebiga ka mannim, — ka winni prohwe, wai daschlahrt zaur plaschaku isstahstischanu un zaur jaunu stabstu eekaischianu ffohblas behrnus us labbaku zekku newarrehis west.

Katrs mahjitajs un katrs ffohlmeistars sinnams pats noliks pehz farwas patischanas, kurri stabsti plaschal' buhs jastahsta un kurri gluschi no jauna buhs jastahsta.

Tik ween par isskaidroschianu, kahds ihsti mans prahts un mannas dohmas schinni leeta irr, 5 wezjas derribas un 5 jaunas derribas prohwees dohschu.

Wezza derriba.

- 1) Ka Gesaws Jehlabam pirmdsimschanas teesu pahrdohd. I Mohs. 25, 27—34.
- 2) Ka Jehlabs Gesawam nowikk tehwa fwehtischianu. I Mohs. 27.
- 3) Ka Ihsaaks Rebekku par feewu dabbuja. — I Mohs. 24.
- 4) Korus, Datans un Abirams pazekk dumpi prett Mohsu. IV Mohs. 16, 1—35.
- 5) Sjabs.

Sluddinaschanas.

Jelgawā.

Ar fcheem raststeem darru sinnamu, ka es te Jelgawā par dalteri esmu nomettees us bshwi un dshwoju tai weeta, kar lihbs fchim dshwoja aprinka dalteris Wilaret, tas irr aptekera Gohfisch nammā, leelaja eela, pretti Latweeschu basnijai, 1 treppi augscha, kur tee, kam mannis wajag, tai meldejas rihds no pullsi. 9 lihbs 11 un pehz pufsd. no 4 lihbs 5. Dr. A. Brasche.

Darbas-weeta pahrzelschana. Manneem zeenigeem darba-dewejeem ta pasemmiga sinna, ka es sawu wihles-zirluwe un taggad eerilteku dampflipeschianu no Jehlab-eelas us maso Smiltschuelu N 7, sawa pascha mahja, ne tabi no Gfpreffs kantora, pahrzehlis.

2 mahjelki no gohdigeem wezakeem warr turpat weetu dabhuht.

Th. Lange, wihlu-kallejs.

Manna bohde naw wairs leelaja eela N 22, bet N 16, pretti Todlebena bohdei Jelgawā.

M. H. Löwenstein, rapihru un ffohlu-grahmatu bohde.

Wellenu razzeji

warr meldeees pee Busch un beedra, Rihga, Sinder-eela. 1

Tauni laudis,

kurri grahmatu-sehjeja ammatu gribb eemahjitees, warr meldeees pee G. G. Frey, Walmeerā. 1

Neuhof-Neufeltes pagasta waldischana darra sinnamu, ka tai 30. Mai f. g. no Neuhof-Neufeltes magasihnes

400 mehri rudsu

us wairafschlichianu pahrdohhti tiks. Ta pahrdohschana notiks Mas-Bahrdeles muischā. 2 Neuhof-Neufeltes pag. walb., 6ta Mai 1872.

Weena mahja

ar labbu leelu fehtu un dahrsu irr ar labbahm notaischianahm pahrdohdama. Klachtalas sinnas Palstaden-eela Nr. 32, retahf no schandarū stolla.

Ta muischā Nowoselti, Welikaluzlas apinfi, Pleskawas gubernija, 13 werstes no Welikie Lufi pilshetas, pee Toropeklas leeljeha, irr pahrdohdama. Te laht peedere fainnezibas ehlas no balkeem buhweias un patte muischas ehla, 35 raggu-lohpi, 6 sirgi, 6 aitas, Ia arri 177 dessetines labbas semmes, tabda weeta. no ka pa 8 dessetinehm arramas semmes un pa 5 dessetinehm papnas atrohdahts latra laula. 50 dessetines labbas behrs- un apsu mescha un plawas isdohd 7800 pudus labba feena. Ta muischā ar wissu lohpā malfa 5000 rublus. 2

Jauna derriba.

- 6) Lihbsiba par fungu, kas saweem kalpeem pohdus us augteem isdallija. Matt. 25, 14—30.
 - 7) Lihbsiba par 2 neweenadeem brashfeem. Matt. 21, 28—32.
 - 8) Lihbsiba par nabbago atraini un netaisno fohgi. Luf. 18, 1—8.
 - 9) Lihbsiba par fehnianu, kas ar saweem kalpeem parradu lihbsinaja. Matt. 18, 21—37.
 - 10) Lihbsiba par trakko baggato. Luf. 12, 13—21.
- Grahmatas, kur fchohs un zittus bibeles stabstus atrast, ffohlmeistareem jau netruhks. Kas Wahziski mahf, lai nemm Wahzu bibeles stabstu grahmatu. Kas Wahziski nemahf, lai nemm Döbnerā bibeles stabstu grahmatu jeb wisklabbal paschu bibeli.

Scho grahmatu esmu rastijis pee laika, pawasfarā, ne wis ruddeni, lai ffohlmeistareem papilnam buhtu waktas, fataisitees tik labb' us teem bibeles stabsteem, ko winni plaschal' isstahstih, ka arri us teem bibeles stabsteem, ko winni gluschi no jauna mahzihs.

Rihgas Latweeschu beedribā.

Behtera I. 200 g. dsimschanas deenai par peeminnu 30. Mai 1872 g. gohda fwehtki

1) muishis, 2) runna par Behteri I., 3) bseedafchana, 4) runnas, dseerachana, wesselibas udserschana. — Malsa beedreem un zauc beedreem ewest. hm dahmahm 25 lap., ahrihsneeteem, kas naw beedri, 40 lap. Gesahlums pullsi. 9 wallra.

30. Mai **balle.** — M'fa lungeem 50 lap. un dahmahm 30 lap.

Jonatana beedreem

teel sinnohts, ka teem, kas gribb tai 28ta Mai lihbs beedrotees us sakumeem, buhs nahfoshā nedelā pee Martina basnizā festerā jeb festo-enā tai 27ta Mai pullsi. 7 waktarā beedribas nammā peeteiktees un sawu biketi isnemt, ka lai minnetā fwehtdeenā nelahda laweschana ncbu-tu. Preekschneeziha.

Lihbs 19. Mai pee Rihgas atnahfuchi 647 luggi un aishajuchū 475 luggi.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Mahju pahrdohschana.

Jaun-Laijenes muischā, Dppelalna draufsē, Balkas kreise, pahrdohd semneelu mahjas no 12 lihbs 25 dahler. wehrtibas, bes kredites-bankas palihdsibas, tabda wihse:

- 1) Pirzejam irr janomalka pee pirtschanas-kontrahta flehgschanas tillai tee grafchi, kas irr pahral par wesseleem dahloereem, latrs grafis ar 1 1/3 rubla.
 - 2) Pirzejam irr jamalka par illateu nenomalfatu dahleri 30 gaddus, latra gadda 8 1/2 rublus intresses un kapitala masinaschanas naudas.
 - 3) Pirzejam brihw, lab patihf, weenu wai wairat dahlerus ar 120 rubleem par dahleri nomalfahf, pee la tam to eemalfatu masinaschanas-naudu apreshinahs un par teem nomalfateem dahlereem us preefchu ta awalfsch punkta 2 minneta gadshartiga malfofchana no 8 1/2 rubl. us dahlera wairs nehuhs jamalka.
 - 4) Pirzejs dabhuhs par brihw no muischas mescha, wajahsigus buhwbalkus un malku lihbs 1878. gadda beigumam.
- Pirzejus usajina peeteiktees lihbs 25. Jult f. g. pee Jaun-Laijenes muischas-waldischanas, kur tee dabhuhs klachtalas sinnas par scho mahju pirtschianu un pahrdohschianu. 3

Sinna preeksch Widsemmes, Kurssemmes un Jggauuu-semmes.

Z. R e d l i c h

gruntigä

Englisch u

magasihnä

schinnä gaddä, täpat ká preekschlaiká teef pahrdohas tit ween tahs ihstenahs **Steiermarkas** jeb **Ghstreifu Keisera semmes** iskaptēs, no ta **wissu-sibkstaka** kassama tehrauda, taifnas un lihkas, garras un ihfas, — ta arri tahs **patent-iskaptēs** ar selta wahrdeem no kaufeta tehrauda, kurras pee sahles tit warren lip-pigas ká puzznasiss pee bahrsdas. Arridsan tahs **garrahs Pruhfschu labbibas**, un tahs ihfas stipas **atwassu**: jeb **zinu-iskaptēs**, Italiyas semmes iskaptēchu galodinas, Strahlsuntes iskaptēchu atminaina un binstein atminaa bruzzekli jeb stribki un kuhdsu wehrä litt, ka mannas iskaptēs un tee Strahlsuntes iskaptēchu stribki us 1871 gadda semmtohpibas israhdischanu ar to scheidt blakkam redsamo gohda-sihmi pufschotas, ka

arridsan ahmurini un laktinas preeksch iskaptēchu kappinaschanas, grahwju schkippeles, sirgu- un gohwu-kehdes, dselsu-pinnefti un dauds zittadas prezzes preeksch mahju waldischanas un semmes uskohpshanas. 7

Maschinu dsennamas sifsnas

un **kamepeju trubbas**

no wissada plattuma peedahwa 4
Lühr un Zimmerthal,
Rihgä, leelä Smiltschu-eelä Nr. 7.

Bestburgas Uhr-Rihgä, Kalku-eelä N. 23, Dsfolin bohde irr dabujama lobba un lehta willa no wissadeem sortechm; täpat arri iskaptēs no wissadahm sortechm, Ghstreifijas un patent-iskaptēs, to wisseem draugeem un pasihstameem tē sinnamu darru.

Cesala drabbinas iteenas prishas warr dabubt Ilges-zeema bruhssi, pee Dinamindes zetta.

Saveem draugeem un pasihstameem tē sinnamu darru, ka arri schinnä gaddä esmu dabujis tahs **ihstenahs Ghstreifu Steiermarkas patent-iskaptēs** no kaufeta tehrauda, ar selta rakstēm, kas par tahm ihsti derrigahm irr atrastās un no dauds fainneeseem, rentineeseem un ammatneeseem par tahdahm apleezinatas. Tadeht schahs usteizu wisseem, kas wehl schahdas iskaptēs naw pirkusch, lai arri prohwe un tee paschi tad atraddih, ka pahre schahm naw zittas labbakas un lehtakas iskaptēs.

Johannes Mitschke, Rihgä,

tehrauda-prezzu un schaujamu-rihtu bohde, Kungu-eelä, ta ohtra bohde no Sinder-eelas stuhra. 2

La ugguns-stahdes apdrohschinaschanas beedriba

„Salamander,“

tam grunts-kaptals **2 millionus** rubku leels un wehl labbi leels ihpaschs bruhka kapitalas,

apdrohschina prett ugguns-stahdi Rihgä un ay Rihgu mahjas, fabrikus, prezzes, mehbeles jeb mahju-leetas un wissadas lustamas un nelustamas mantas zaur sawu apstiprinatu weetneeku

A. Bergengrün,

tam kantoris irr leelajä Muhlku-eelä (Mönchsstraße) N. 15, 1 treppi us augschu, blakkam multas nammam un pretti Dom-basnizai, Rihgä.

N. Th. Thiesa wezzala

Englischu magasihna, Rihgä,

peedahwa sirgu- un lohpu-kehdes, ká arri tahs no kaufeta tehrauda slawejamas iskaptēs wissadä leelumä.

Tai nalti no 5. us 6. Mai irr tam appalsch Spabra muishas L. Sermul fainneekam J. Gablill no jaltis nosagis behrs sirgs no widreja leeluma, baltuminsch peerē, 12 gaddus wezs. Kas par to staidru sinnu bohde, tur sirgs atroh-dahs, dabubts 10 rubk. patezibas algu.

Arktus

is ta pasihstama Junga maschinu-fabrika, kurras jau gaddeem zaur bruhfeschanu Baltijas gubernijas par derrigeem atrasti, turr krabjamä un pahrdohd 4

Karl Janzen,
Kohp-eelä N. 1.

Weena weegla falefche ar palkafschweelli, 2 lammanas, 3 schirres, 1 subermanna mehtelis un 1 subermanna jalka lehti pahrdohdami. Klachtalas sinnas pee Mahjas weesa drifketaja.

Labbas sortes silkes

nupat dabuja un pahrdohd ar orgalwofchanu Alb. Drescher, 2
Jelgawas Uhr-Rihgä, Leelä-eelä Nr. 4.

Willa

leel bes laweschanas latru brihdi wifslabbal fakabrsta eelsch Wallenbergas damf-willas-lahrsstuwās (Mas-Sallazas draudse). 2

No zensures atwehlehts. Rihgä, 19. Mai 1872. Drifkehst un dabujams pee bilshu- un grahmatu-drifketaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-kasn.

Saudehts gohds.

(Statt. N. 16.)

Schandari nu aiswedda Kasparu prohjam, jo laudis fahfa schur tur wiina deht nemeers ruhgt.

Tikko tee bij prohjam, tad pee frohga smalls lungs peebrauza un praffija zetta us sudmallahm.

„Ro Suhst tur melleseet?“ Pehters praffija, „sudmallas nodegguschas.“

„Tadeht jau man turpu ja-eet. Es effu ugguns-beedribas usraugs.“

Dhgu Pehters zeppuri nonehmis nu laipnigu waigu rahdija.

„Es jau effu pats tas melbers,“ winsch teiza, „gauschi labbi, ka schodeen jau nahzeet. Sinnaseet, ka sudmallas nodebsmatas?“

„Polizeja mums to sinnu dewa.“

„Tas blehdis jau rohka.“

„Dohmaju us tam, leelo schandaru pulku redsedams.“ Melbers metta ar galwu un luhdsa usraugu, lai nahfoht weesu-kambari.

„Til ar glahsi allus warru Suhst pazeenicht, zitta te ne ka naw; bet allus labs!“

„Nekawesimees ilgi, man wehl scho waffar degguma weeta ja-apflatta un mahjas atpalkat jateef.“

„Tad Suhst us turreeni pawaddischi,“ melbers ar preezigu balzi teiza, „jo ahtral beedriba scho leetu galla wedd, ja labbat tas preeksch winnas paschas buhs; kautini muhsu zeema ne mas netizz, ka ugguns-beedriba naudu ismaksajohht; tahda beedriba krahpjohht ween.“

„Wai jau sawu flahdi aprehkinajacht?“ usraugs praffija.

„Gluschi wehl ne. Ehlas un lohpi pa wissam fadegguschi, no istabas-leetahm naw ne kas glahbts, un peezi tuhstoschi puhri kweeschu pee tam arri fadegguschi.“

„Srehkinajeet wissu labbi un ristigi, nauda jau preeksch ismakschanas nodallita.“

Melbers wiss aplahrt flattijahs ka leels uswarretajs, kam isdewees, eenaidneeku pahrspeht.

Zeema-laundis brihnedamees abbeem ais brauzohht no palkatas nosfattijahs; winni newarreja saprast, fadehrt ugguns-beedriba par it ne neeku melderam buhschoht ismaksacht?

Dhgu Pehters bij ar ween gudris un gohdahts wihrs; bet nu winnu wehl wairak gohdaja un par wehl gudrafu turreja, kad weenu deen ar leeleem makkeem selta-un papihra naudas zeema atnahja: wissu scho leelu naudu bij no ugguns-beedribas dabbujis.

Dhtra deena nahja ugguns-beedribas wihr zeema un zeema-eedschwotaji nahja barru barreem lihfdami sawas ehlas un sawu mantu apdrohschinacht.

It katris nu dohmaja, labbaka pelna effohht ta, ka drihs mahjas nodegtu — meldera selts bij wissus apstulbojis.

Nu tiffa jaunast sudmallas un zittas ehlas buhwetas; warreja redseht, ka tahs jaunast buhs pulku staltakas, nekà tohs aischgahuschahs.

Un Dhgu Pehters pats arri leelijahs, ka us deht mit juhdschu apgabbali buhschoht to labbako perrehtli taifihht.

Winsch it deenas jahja us pilsehtu; fo tur darrija, to ne weens nesinnaja un negribbeja sinnacht, winsch jau bij baggats wihrs nu warreja dschwohht, ka patihht.

Daschu reis winnam arri pee teefahm Kaspara deht bij ja-eet.

Dahrtei, resnajam frohdseneekam, laula-fargam un wehl zitteem bij par leezeneekeem ja-eet, un wissä zeema til Dahrte ween tizzeja, ka Kaspars newainigs.

„Ro Tew un wiss lihdsch,“ mahte teefas-deena us Dahrtes teiza, „Tu wiina wainas nenomasgast!“

„Kad Kasparu par wainigu nosfazzihst, tad teefas-kungeem tas preeksch Deewa ja-atbild,“ Dahrte behdigi teiza; „Kaspars naw wainigs, us tam warru paswehrecht!“

„Tu gan laikam arri netizzeft, ka ugguns peelikts?“

„To tizzu gan,“ meita atbildeja.

„Un kas to darrijis?“

„Nesinnu.“

„Tu nesinni un zitti arri nesinn, un tadeht Kaspar irr tas wainigais!“ mahte teiza. „Dhgu Pehteram zitta eenaidneeka naw. Kad zits buhtu darrijis, tad Kaspar nebehgtu prohjam!“

„Nu zittad jau winnu buhtu nosittuschi!“ Dahrte fashuttuse atteiza.

„Kad winnu nosistu, tad arri nekahda nelaimenebuhtu!“ wezza tahlak runnaja. „Bet nelaimenebuhtu, kad tas blehdis aikal schurpu nahktu, tad gohdigeem laudim buhtu jabihstahs.“

„Lai Deews par tahdu grehku pasarga, kad zilwekam tadeht, ka weenreis missijees, leel baddu mirt, lai gan winsch strahdaht warr un grihb,“ Dahrte pahrmesdama fazzija. „Muhsu starpa, maht naw ne weens bes grehku, un kad weens no labba zetta nomaldijees, tad mums peenahkabs, tahdam palihdsch!“

„Wai sinni, fo Dhgu Pehters darrihs, ja weenmehr to blehdi aischahweft? Winsch muhsu mahju un semmes gabbalu pahrdohs, tad warram abbas ulbagos eet!“

„Ne weens newarr saprast, ka Kasparu wehl warru mihleht, bet arri ne mas ne-apdohma, us kahdu wihs Dhgu Pehters manni speedis, lai winnu paschu nemmu,“ Dahrte ar ween niknaka palidama teiza. „Dhgu Pehters mannas azzis wehl flittaks, nekà Kaspar!“

„Dahrte, turri mutti!“ wezza meitu apjauza. —

Dhtra deena Pehters sawai bruchte brauja palkat, lai us pilsehtu pee teefas nahktu.

Brauzoht Pehters ne mas nerunnaja, un kad bruchte us winna azzis metta, tad schis galwu noduſra, it la leels blehdis, las biſtachs, ſawu wainu zitteem ſtaſticht.

Daschu reis winsch tihri ne par ko ſahla ſmeetees, ka bruchte nobihjufees, ne usſtatticht nedrihſteja, dohmaja, ka ahrprahſta palizzis.

Pehz tam atkal ilgu laiku zeeta kluffu un usaz- zis ſarahwis tablumâ ſtattijahs, dohmaht ka grib- betu nahloſchas leetas isdibbinahſt.

Ne tablu no pilſehtas panahza Stammu, to krobſeneeku un lauka-fargu, las ſahjam gahja.

Dahrte praſſija, wai ſcho abbu leezeneeku nenem- ſchoht lihſti, bet melderſ atbildes weeta usſchahwa ſirgam un ne wahrda neſazzijis pabrauza teem garram.

„Klauſees,“ winsch pehz kahda brihtina ar ſkarbu baſſi bruhti usrunnaja, man gluschi weena alga, wai to grehzeneeku leel zeetumâ jeb wakkâ laiſch, wehletohs gandrihs, ka netiktu noteſahts, jo winsch to taunu darbu tilſai ahrprahſta buhdams padarrijis.“

„Sinnams, ſinnams —“

„Beet' kluffu, no Lewis to negribbu dſirdeht, jo wairal Tu winnu aiſſtahwi, jo wairal es tad to blehdi eeniſtu. Kad teefa neſpreedihs, winnam zeetumâ eet, tad lai dohdahs us Ameriku, tē ne weens netizzehs, ka winsch newainigs, tē winsch arri darba nedabbuhs, un bes tam negribbu wairſ ohtru reis ar winnu ſatittees.“

„Kad Tu laipnigi ar winnu runnatu —“

„To newarru apoſhlicht, un winsch arri to nedrihſt pagehret! Winsch tauna-darritajs, negohdigs zil- wels, las zeetumâ ſehdejis, winsch ar Lewi bij ſa- derrehts, tadeht ſubmallas aiſdedſinaja, gribbedams manni iſputtinahſt — — nē, es tam newarru roh- las ſneegt, un kad arri winsch nahſtu un ar manni ſalihdſinatohs, tad nepeenemtu. Winnam ja-eet prohjam, neween muhsu, bet paſcha deht arri, Amerika darba deesgan atraddihs, tē winnam baddu jamirſt. Dohſchu winnam til dauds naudas, ka warr aiſ- braukt, Tu winnam warri peedahwahſt, bet man wai- jaga klahſt buht. Wai gribbi?“

Dahrte metta ar galwu.

„Nu labbi, ja tiſs wakkâ, tad winnam ſawu no- dohmu ſinnamu darriſim. Warri winnam ſazzicht, lai us muhsu zeemu wairſ nenahſt, tē to noſſtu.“

„Bet kad winsch teel par newainigu atrahſt?“

„Daschu noſalka til tapehz par newainigu, ka winnam ne ka newarr peerahdiht!“

„Un Dasch arri newainigs teel noteſahts.“

Melderſ ſawu bruhti ehrmigi usſtattija un tad azzis ahtri nogreeſa.

„Par to teeſahm ja-atbild,“ winsch atteiza.

„Pee teeſas wiſſi dewa leezibu prett Kaſparu til Dahrte weena patte turrejahs us winna puſſi, bet tas ne ko nelihdſeja, jo wezzais lauka-fargſ iſſa- zjeja, ko Kaſpars runnais. Briggite iſſazzija, ko Kaſpars ſubmallas buhdams darrijis. Ohgu Peh-

ters leezinaja: pulka kauſchu dſirdejuſchi, kad Kaſ- pars, dabbudams ſinnaht, ka pretteneekſ ne-effoht wiſ par ubbahu palizzis, duſmigi eekleedſees. Daschi zitti arri dewa ſawu leezibu. Adwokats nu faſtah- dija leezibu pee leezibas un wahrdu wahrda gallâ, un winnam iſnahza no tam, ka Kaſpars wainigs, lai gan ne weens newarreja ſklaidri ſazzicht, ka winsch to ugguni palizzis.

Beidſoht noſpreeda, ka Kaſparam deſmit gabdu zeetumâ jaſehd.

Dahrte to dſirdeſama tohti pahrbihjahs. Ohgu Pehters winnu waddinaja lai nahloht no teeſas iſtabas, bet ſchi to ne mas nedſirdeja. Kad Kaſ- paru prohjam aiſwedda, tad winna ſawam bruch- ganam dewa rohſtu un aiſgahja.

Lauka-fargſ ar krobſeneeku ſtahweja pee teeſas namma durwim, pahram pallat noſlattidamees.

„Tai ſchinni paſaulē ne kahdi preeki wairſ gai- dami,“ lauka-fargſ kluffi teiza, „melderſ winnai drihſ kappu rakſ.“

„Reeki, gan aiſmirſihs,“ reſnis teiza, „ar laiku katra wahſte ſadſiſht. Taiſniba, Dahrte winnu mi- hleja, un dohmaju, ka winna wehl taggad Kaſparu mihle, bet nu taſ winnai japroht, ka tauna darri- tajs naw tahdas mihleſtibas wehrts.“

„Taggad winnai japroht?“ lauka-fargſ praſſija. Kad winsch to taunu darbu padarrijis, tad Dahrte pee tam wainiga; kapehz ſawu pirmo bruchtanu atſahja, zaur kam ſchim nelaimigajam atreebſcha- nas dohmas ſirdi zehlahs, tas tas tahrys, las win- nai ſirdi grauſihs. Un kad nu winsch to naw darrijis —“

„Wai wehl taggad warreet ſchaubitees?“

„Ja, ſchodeen ne mas newarru tizzeht, ka Kaſ- pars wainigs. Tā ne weens tauna-darritajs teeſas preekſchâ neſtahw, lai gan tam ſirds buhtu apzeeti- nata un tauna. Liſſahs, it la Kaſpars buhtu par lepnu, teeſas lungeem un pretteneekeem us wiſſahm jautafſchanahm atbildet!“

„To winsch bij pahrdohmajis,“ reſnais teiza, „un tadeht lepnis til iſliſſahs.“

„Tā Juhs runnajeet!“

„Dohmaju, zittad jau newarr runnahſt; teeſas jau ne weena nepaſubdina, pirms wainas nepeerahda!“

Wezzais lauka-fargſ grohſija ſawu firmu galwu, bet tizzeht wairſ newarreja, ka Kaſpars wainigs.

Kaut gan melderſ ar buhwefſchanu ſteidsahs, to- mehr pawaffara atnahza, eekam warreja kahſas turreht.

Dahrte liſſahs kluffata un meerigata palikluſe; liſſahs, ka taſſchu tahs wahſtis ar laiku aiſdſihju- ſchas. No eeſahkuma winna no ſawa pirma bruch- gana runnaja, bet pamafam apluffa. Us paſchahm kahſahm winna bij tohti luſtiga. Ohgu Pehters preezajahs; winsch wehl neſinnaja wiſ, ka eewai- nota ſirds warr dſeedahſt un ſmeetees, lai tā ne tā warretu ſahpes remdinahſt. Tomehr ahtri dabbuja

finnacht, ka pahrstättijees. Saunahs ehlas apflattobt Pehters ar ween praffija, us kahdu wihs wiinnai eerikteschana patihl, bet schi zeeta kluffu, lai gan taggad lo preezatees bij. Saunaja kambari meldebruhstei kehrah ap kattu un gribbeja butschobt, bet schi atgreesa mugguru.

„Kahda Tu effi?“ meldebruhstei, „ne weena te naw mahjas, ka til wezza Briggitte.“

„Leezees meerâ,“ Dahrte teiza, man nepatihl.“

Meldebruhstei no dusmahm farkans palikka, bet neteiza ne pubschu plehsta wahrda.

„Tu dusmojees, ka muttes nedohdu,“ schi teiza, „ja patihl, warri zittas bruhstes melleht.“

„Nê, nemschu Lewi, zittas man newaijaga: Es Lewi ar warru peespedischu, ka Lewi buhs manni mihleht un to ohtru aismirft.“

„Ne weena zilweka newarr peespeest, lai ohtru mihl, un ta pirma ne-aismirfischu kamehr dsihwoschu!“

Behz kahdahm diwahm deenahm turreja kahfas. Wihs zeems lihdsi preezajahs, jo Pehters wiffus us to gohda-deenu eeluhdsä.

Sehts widdü stahweja muzza pee muzzas allus un apflatti galbi; tee leelmanni sehdeja istabä.

Musika arri netrühla, jauno klohnü (kullu) puifchi un meitas eedanzaja, kamehr wezzee tabs staltabs ehlas apstättija.

To winni nebij dohmajuschu, ka Pehters zaur ug-guns-grehu ta zelsees!

Katris to redsedams usflaweja Dahrte par laimigu, bet schi kluffu un behdigi sawu likteni neffa. Arri taggad winna til ar mahzitaju runnaja, retti kahdu wahrdu us Pehtera teiza.

Dhgu Pehters bij lohti preezigs un laimigs, to katris warreja redseht, winsch laifu no laika sawu jauno seewinu ar spihdoschahm azzim usluhloja, fassitta reischu reisehm ar weeseem glahses, dsehra, tehrseja, smehjahs, danzaja ar wiffahm meitahm, to til klohnä atradda.

Bet wai winsch arri no firds preezajahs, jeb wai til preezigs islikfahs?

Warr buht! Kas meldebruhstei labbi usluhloja, noman-nija, ka luhpas fakneeba un duhres taifija, laulafargä to bij nosfättijees, bet ne weenam no tam ne ka nefazzija, un ne weens winnam arri nebuhtu tizzejis, ja us tam pastahwetu, ka mahzitajs scho-deen nelaimigu laulibu eefwehtijis.

(Us preefchu wehl.)

Wehl kahds stahsts no Napoleona I. laifeem.

Almansora tehws bija augsts, zeenijams wihs, un dsihwoja kahdä Egiptes semmes pilsehtä. Sawas behnibas deenas tas lihgmis un preezigs pawaddija; jo tam nefas netrühla, to winna prahts kahroja. Tomehr winsch netikka isluttinahs un mihssti audsinahs, bet no sawa gudra un prahtiga tehwa

jaun pirms deenas wiffos labbos tiffumos mahzihst; turklacht kahds flawehts stohlmeisters to il deenas mahzija. Almansoram bija patlabban desmit gabdi apgahjuschi, kad Spranzuschu pahr juhru us winnu semmi pahrbrauza un ar Egipteescheem karru wedda.

Bet schi puifena tehws gan Spranzuscheem nelikkahs ihsten patihloht; jo kad tas kahdä deenä patlabban rihta-luhgshanu turreht taifjahs, eenahze eenaidneeki un pagehreja winna seewu par laupijumu us lehgeri lihds doht, bet kad ta netappa dohta, tee sagrahba Almansoru un aishrahwa lehgeri.

Scheit lehgeri gan tam gluschu flitti wis negahje, jo weens no teem karru-kungeem to laida sawa telte, preezadamees par to sehna gudru atbildeschanu, to tam kahds Dragomans spranizki pahrzehle; schis pats karru-kungs arr gahdaja, ka Almansors labbu pahschanu un drehbes dabjuja. Bet aishschela-bahm pehz tehwa un mahtes puifens dauds deenas no weetas raudaja, tomehr winna affaras nespehje Spranzuschu zeetas firdis atmihlstinahst. Behz kahda laika tilka lehgeris noplehsts, un Almansors zerreja, ka nu atkal tiffschobt pee saweem wezzakeem; bet, kas to dewa! Karra pulks gahja schurp un turp kaudamees, un arween to lihds wedda. Ja tas kahdu reis augstmannus luhdsä, lai to atlaisch us mahju, tad tee leedsahs un teiza, winnam waijagoht sawa tehwa ustizibas deht par kihlu palikt.

Bet us reis weenä deenä Almansors man-nija, ka karru-pulks sahka wihschtees un arr dasch wahrds flanneja pee karru-kaudm no expalkschanas, prohmeeschanas un kuggoschanas. To dsirdebams Almansors lohti preezajahs, jo zerreja, kad Spranzuschu us sawu semmi atpakkat greesisees, tad scho wakkä palaidihä. Karra-pulks steidsehs ar sirgeem, ratteem un zittahm karru leetahm us juhrmallu, tur kuggi ar ismesteem enkureem stahweja. Wehl nebij ne zil no karru-wihreem un mantahni us kugga tiffuschu, kad jaw naktä peenahza. Kaut gan Almansors ar wiffu spehku puhlejahs no meega isfargatees, gribbedams sawu atlaischanas stundu sagaidihst, taf drihs zeets meegs tam uskritta un winsch aismigga. Kad tas atkal atmohdahs, tad atraddahs kahdä masä sweschä kambariti. Tulihn no guktu weetas uslehja, bet drihs atkal pee semmes pakritte; jo gribda tam appalsch kahlahm schuhpojahs. Behdigi uszehlees pee seenahm turredamees tas luhloja pa durwim ahra tift.

Wissapfahrt few winsch dsirdeja schmahzam un krahzam un newarreja saprast, laut gan deenas gaisma kambariti eepihdeja, woi tad tas sapnis ween neeffohst. Behdigi taf tas tilka pee weenahm treppitehm, pa kurrahm ar leelu puhliu augschä uslahpa, bet kahdas hailes to pahrnehme! Bittu ne lo tas wissapfahrt neredseja, ka bij us kugga. Winsch eefahka schegli raudahst, un wehlejahs, lai winnu atpakkat weddoht, jeb lai palaujoht juhra lehst, ka tas sawa tehwa semme pahrpeldetu; bet Spranzuschu

to turreja zeeti. Rahds augstmannis winnam apsohlijahs, ja gohdigs un palkausigs isturrefchotees, tad to drihs fawâ tehwiſchlâ pee wezzakeem pahreweddischoht; semme effoht jaw tif taht, ka aispeldeht wairs newarroht, bet drihs juhrâ ar breefmigu nahwi nosliht. Bet to winnam wis neteiza, ka wakkara pee uhdens drufzin meega-sahles peejaufchi, lai meerigi us lugga warretu usnest.

Bet Spranzuschi nebij wihri, kas wahrdu turreja, jo pehz daudj deenahm tee nepeebrauza wis pee Egipteru, bet pee Sprantschu juhrmallas. Almanfors, gan us schi garra zetta, gan arr jau lehgeri bij daschus wahrdu spranziski runnaht un fapraft eemahziices, kas tam taggad gauſcham derreja. Daudj deenas tee pa semmu-zetteem us preeſchu gahja, fur arween laudis fahrehja ta masa Egiptera lufhotees; jo wianna pawaddoni isteiza, ka sehns effoht Egiptes kehina dehs, kas leefoht wests us Parises fohlahm.

(Us preeſchu wehl.)

Wehrâ nehniigs Sohbugalli!

No Tu man fawâ rakſtâ aishwinâ neddekâ par fawas pilsehtas dshwes peedshwojumeem un raibumeem sinnojis un zil leelt un maktigi wihri Zuhſ pilsehtas effat wiſſâ fawâ Salamana gudribâ un gresnumâ, fawâ behrnu mukribâ un neprahribâ, fawâ gettu augſtprahribâ un aufchprahribâ, fawâ ne-aishneedsami augſtâ augſtibâ un ne-aidibbinajami dſikkâ semmumâ, tas wiſſ man iſſpeeda brihnumu affaras un affaru brihnumus. Getritta man tuhliht prahribâ kahda firmgalwja wahrbi, kas paſtahweja us to, ka paſaule il deenas jo wairak grimſtoht atpakkat wezzu wezzâ tumſibâ; atgahdajohs arri wezza Merleka wahrduſ, kas leezina, ka fohla ſliktu zilweku ſpehjoht wehl ſliktaku padarriht un labbu wehl labbatu, bet — gudraki, mannigati un ſikkoti laikam weeni ka ohtri jo wairak teel iſſohpti.

Meſh nu us semmehm arr ſtarrajamees pilsehtahm pakkat ſikt, eerlikjam fohlas un maſfajam fohlmeistereem wai lihdj 100 rukseem, ir wehl wairak lohnes un zittur arr wehl pagahs dohd winneem par welti pa-ehſtees pilnu wehderu wiſſu zauru gaddu, bet arween ſchur, tur wehl dabbu dſirdeht: wiſſch mannu behrnu nobrihnijis; gohwe no kaunahm bultehm trahpita; ja-eet pee ſihneeka, fawu ſagru ſirgu usſihleht; meitahm ar Tſchigganeetehm nahlama ſiktana deht leelas apſpreeſchanas un tad ſeena-weſmâ jeb grihſtâ ſlikti ohſdamu pinkuli atrohd, tad to semmê norakdams noſſaita pahtarus, lai kaundareim paſcham ta ligga usbruht, to wiſſch ohtram gribbeſt nowehleht un tad kahdam fawa waiga ſweedri ta teel ſwehtiti, ka tam wiſſ labbi us rohku eet, tad tahdam wihram tuhliht zits wihrs ir par palihgu, to wezzi laiki ar puhka wahrdu notriſijuschi. Kas us puhki gaida un wehl nemmahs gaidiht ta patt, ka Schihdi us debbeſ braulſchanas deenu, tee til duhſchigi kalpo' tam ſakkamam wahrdam: jo dſerr, jo baggats, jo arr, jo nabbags un mahza arri tiffuſchi zitteem to gudribu, ka labbati irri guktoht par nabbagu palikt, ne ka ſtrahdajohht. Kad ſchihſ gudribas awohts iſſahzjis, tad til, dai bog noggi, kahjas pahre plezzeem, galwa paduſſe, us pilsehtu prohjam! Tur nu wihru gan daschadi

puhki aplaimo: us rahtuſcha ſtuhra jeb pee renſteku tihriſchanas 20 kapeikas drihs gan kulle eefſchâ, bet wehl drihs ſali no kulleſ laukâ. Laikam atkal puhkis wainigs, kas tahds negehliſ effoht, ka tas, to weenam no malſa iſkerr, to tuhliht ohtram peeneſs, bet wihrs, kam puhkis ne tad nerahda draudſigu prahtu, par pahri mehneſcheem pats iſſkattahs wehl nejaukats ka puhkis. Stehrbelites to til plahni apſedſ, ka kahdu putnu ſpalwu mettamâ laikâ un weetu weetahm dabbu plekki zauri redſeht, kas zittreiſ rahdahs balts bijis. No uhdena wiſſch til bailigs, ka to usſkattoht ween tam tuhliht juhras ſlimmiba uskriht, bet ar wehju un weefult wiſſch tahds traugs, ka ſatru deenu tam auſſe ſwintſchâ ka ruddeena wehtras un fruhtis dweſchâ ka kalleja plehſchas. At Zuhſ pilsehtneeziini ar fawu daschahrt gauſchi ſpohdoſchu ahrpuſſi bet aplam tumſchu, ſmirdoſchu eefſchpuſſi! Nelaimê Zuhſ wehl raugat ſpohſchi ſpohdeht un behdâs mihligi ſmaidiht! Wai Zuhſu raibi mundeerini un paleeneti gredſeni, Zuhſu ſwaiditas ſprohdſinas un Zuhſu us til un til zellineem ſchirti palauſſchi, Zuhſu awſmehreti waidſini un leeligſ knahbihts Zuhſ daudj iſſchſkerr no tſchetrahjaineem raddijumeem, kad Zuhſ ſcheem wai darba wai ſwehtku deenas mehginajat pakkat darriht? Brihwiba — ja — ta Zums irri us to un us wiſſu; ta Zums irri wehl daudj leelata, ka Zuhſu mutte un darbi; Zuhſ fawu brihwibu un waku arri bruhtejat nekaweti un ne-aishkarti til patt ka meſcha bukki un wehrſem, furru preeſt til irri, ar raggeem wiſſu pee mallas bihdihht un ar kahjahm semmi ſtampeht, ar aſti wiſſu apgahniht un ar ſeekalahm wiſſu notraipihht. Behrni buhdami Zuhſ nemmatees wihri buht un tad Zums pee-auguſcheem wajjaga iſturretees par wihreem, tad Zuhſ krihtat atpakkat behribâ. No fawahm ſeewiſchlahm Zuhſ taifat wihreeſchus, no ſaweem pehznahameem zigginas.

Wiſſi tee, kas pilsehtas dshwi atehduſtees greeſchahs atpakkat us semmehm, jeb ar walti tē teel atſubtiti, ſamaitati pee meefas un dwehſeles un mums tas ſohds ja-zeeſch, winnus atkal us zilweku pehdahm uswest. Labb', ja pee winneem wehl kahda ahrtawina gohda juſchanas atliktuſe, ka tee wiſſai nepadohdahs lohpa buhſchanai un lohpa prahtam. Darbu tee eeradduſchi niht, un tiffai kad wehders ar bahrgu balſi fawu daku pagehr, tad tiffai kant ka ſawus kaulus weegli pakulſa un jo ſtihwi palohzahs, bet us nedarbeem teem weikli pirſtini, weegli papehſchi. Deenas laikâ winnu azzis til patt kaunigas no gahmas, ka puhzehm un ſiſſpahrneem, bet naktis tee dohdahs drohſchi laukâ iſ fawa midſena us meddiſchanu.

Ka tas arri zittadi warr buht? Rahds meisters, tahds mahzeliſ, kahdi wezzati, tahdi paſchi arr daudj wai maſ buhs winnu behrni. Ahbols nekriht daudj tahlu no humbeeru-lohka, pellawahm naw daudj leelata wehribâ, ka ſalmeem. Tas ihs mahzibas laiks us fohlas-benka newarr usſwehrt to garru mahzibas laiku pee ſchenka galda un us ſchenka benkeem. Kur teatereem preeſchrohka, tur baſnijahm pakkatrohka. Kur nauda un ehdeens, dſehreens par deewu eezelti un ſpohkeru gudribas par deewahrdâ mahzibahm, tur gohdaprahts wehl wehrgu kahria, tiffumi eet nabbagōs, weſſeliba laſaretê un ſapraſchana traſku nammâ.

Kas tad nu juhrâ grihb notikt, lai mettahs ſtraumê un dohdahs witneem lihdj us leju, bet laikam ar sohbugallu lohpa kraſta mallâ noſtattidamees grihb palikt winna ſinas deweſ no semmehm ar wahrdu un uswahrdu

Schjis.

Artibledams redaktehrs A. Leitan.

No Senſures atwehſhts.

Rihgâ, 18. Mai 1872.